

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК ВИЗНАЧАЛЬНА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

*Кобзєв В.Г., к.т.н., доцент
Харківський національний університет радіоелектроніки
Ульяновська Ю.В., к.е.н., доцент
Університет митної справи і фінансів (м. Дніпро)*

Стратегія розвитку освіти поставила нові орієнтири в освітніх установах вищої професійної освіти, що вимагає формування нових підходів до структури та змісту освіти.

В сучасних умовах економіка України вимагає не простого збільшення числа освічених працівників, а фахівців якісно нового типу, що володіють фундаментальними знаннями, інноваційним типом мислення, здатних працювати в команді і приймати нестандартні рішення. Крім того, важливо сформувати з майбутнього випускника не тільки професійного, компетентного фахівця, але і високоморальну, інтелектуально розвинену й освічену особистість, здатну легко адаптуватися в навколишньому соціумі. Тож сучасний фахівець повинен володіти не тільки необхідною сумою фундаментальних і спеціальних знань, а й певними навичками творчого вирішення практичних завдань, постійно підвищувати свою кваліфікацію, швидко адаптуватися до мінливих умов. Всі ці якості необхідно формувати при навчанні в навчальному закладі.

Однією з важливих складових в організації процесу підготовки фахівців в даний час є включеність їх у науково-дослідницьку діяльність, що відкриває можливість розвивати творчі здібності в різних формах професійної діяльності, спонукати прагнення до поглиблення знань,

пошуку нових методик, формувати аналітичні, прогностичні, комунікативні вміння, професійні і особистісні якості.

Кар'єра сучасного випускника безпосередньо залежить від здібностей, які він опанував у процесі навчання.

Компетентнісний підхід у визначенні цілей і змісту освіти не є якісно новим у вітчизняній системі освіти. А. В. Хуторський зазначає, - «це підхід, який акцентував увагу на результаті освіти, причому результатом освіти стає не сума засвоєної інформації, а здатність людини діяти в різних проблемних ситуаціях» [1].

В даний час професійна освіта орієнтована на роботодавців, які є споживачами результатів освітніх процесів. Оцінити якість освіти і підготовленість фахівців можна за рівнем їх компетентності. На думку Родніної І. В., професійна освіта повинна бути спрямована на підготовку компетентного фахівця, здатного застосовувати отримані знання і вміння, бути готовим до здійснення певного виду діяльності в конкретних ситуаціях [2]. Відповідно до видів професійної діяльності перед випускником стоїть ряд завдань, успішне вирішення яких залежить від рівня сформованості у нього професійної компетентності.

Професійна компетентність як якість особистості формується протягом усього життя людини. Початкові професійні знання, вміння, цінності закладаються ще в школі. Поступаючи в вищий навчальний заклад, абітурієнти мають різний рівень знань, життєвий досвід, ціннісні орієнтації, і завданням системи вищої професійної освіти стає підготовка висококваліфікованого фахівця в обраній галузі професійної діяльності. Сутність професійної компетентності полягає у формуванні на базі професійної освіти таких професійно значущих для особистості і суспільства якостей, які дозволяють людині найбільш повно реалізувати себе в конкретних видах трудової діяльності. Виконання стандартів вищої

професійної освіти передбачає формування певного рівня професійної компетентності, що дозволяє випускнику бути конкурентоспроможним на ринку праці і активно впровадитися в обрану ним професійну сферу з метою подальшого професійного самовдосконалення.

Формування професійної компетентності фахівця в якості системоутворюючого фактора продуктивності його професійної діяльності - це розвиток здатності до саморозвитку, самовдосконалення особистості і діяльності, самореалізації і розвитку його потреб і творчих здібностей.

Слід також зазначити, що професійна компетентність і якості особистості схильні до розвитку, в основі якого лежать, з одного боку, здібності і професійно значущі мотиви, з іншого - реальна діяльність та її функціональні моделі.

Ефективність процесу формування професійних компетенцій випускників забезпечується при різноманітті різних підходів до його здійснення, при цьому головним є компетентнісний підхід. На думку Брайденко В. І. даний підхід найбільш повно відображає сам феномен професійних компетенцій, а також вимоги до змісту освітнього процесу, спрямованого на їх формування. Формування загально-компетенцій реалізується на основі компетентнісного підходу при організації навчально-виховного процесу в системі вищої професійної освіти.

Формування загальних компетенцій студентів - це процес розвитку особистості, який відбувається під впливом зовнішніх впливів, тобто при отриманні і перенесенні предметних знань, умінь, індивідуальних здібностей на об'єкти в сфері майбутньої професійної діяльності, де вони навчаються досвіду та отримують практичні навички для вирішення професійних проблем і завдань в реальних виробничих ситуаціях.

Розвиток професійної освіти може відбуватися тільки на основі компетентнісного підходу. Тому найважливішим завданням вищої

професійної освіти в даний час є перехід від оцінки знань до оцінки компетенцій.

Література:

1. Хуторской А.В. Метапредметное содержание общего образования и его отражение в новых образовательных стандартах. Выступление на Бюро Отделения философии образования и теоретической педагогики РАО, 27 ноября 2012 года [Звукозапись] / А.В. Хуторской, чл.-корр РАО. - М.: Изд-во «Эйдос». - 22 мин. URL:

http://khutorskoy.ru/discus/audio/Khutorskoy.Ru_20121127-metaRAO1.WMA

2. Родніна І. В. Компетентнісно орієнтований підхід до навчання / Родніна І. В. — Харків. : Основа, 2006. — 94 с.

3. Байденко В.И. Компетенции в профессиональном образовании (к освоению компетентностного подхода) / В. И. Байденко // Высшее образование в России. — 2004. — № 11. — С. 17-22.

УДК 351. 778.53

**МЕХАНІЗМИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ УПРАВЛІННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ДЕРЖАВИ**

*Братко Б. Е., аспірант Навчально-науково-виробничого центру
Національного університету цивільного захисту України*

Система вищої освіти України знаходиться в процесі постійного вдосконалення, що обумовлено трансформаційними змінами в суспільстві. Нових підходів потребує вся система вищою освітою, у тому числі і діюча практика її управління. Перш за все потребує вдосконалення механізм управління підготовкою конкурентоздатних фахівців з економічною освітою, спроможних принципово змінити форми та методи сучасних